

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Opvscvla Sacra Matthaei Raderi E Societ: Iesv

Rader, Matthäus

Monachii, 1614

Dedicatio.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42973

DEDICATIO.

3

ILLVSTRISSIMO AC REVE-
RENDISSIMO DOMINO
DOMINO

ANDREÆ DE
BNIN, OPALINIO PON-
TIFICI POSNANIENSI,

DOMINOS VOCLE-
MENTISSIMO,

MATTHÆVS RADERVS
E SOCIET. IESV.

Salutem & multos annos.

A Pud Vitruvium scri-
ptorem rārum & an-
tiquum, Illustrissime
& Reuerendissime
Antistes, cognosco
peregrē aduenientes, & abire rursum
cogitantes, à veteribus Græcis libera-

AAA 2 liter

Vitruvius
lib. 6. c. 10.

4 DEDICATIO.

liter admodum acceptos fuisse & di-
missos: Cum fuerunt, inquit illi
nobilissimus Architectus, Græci de-
licatiōres (dixisset humaniores) &
ab fortuna opulentiores, ho-
spitibus adueniētibus extrue-
bant triclinia, cubicula cum
penu, cellas: primoque die in-
uitabant ad cœnam, postremo
mittebant pullos, oua, olera,
poma, reliquasq; res agrestes.
Ideo pictores ea, quæ mitte-
bantur hospitibus, picturis
imitantes, xenia appellarunt.

Demosthen. *Sed idem Græcis postea & Latinis*
πόρος σεφαί-
vñ. *hospi-tes & amici, φίλοι νή ξένοι. Atque*

Cic. pro S. *vt munera aduentoribus diuersitori-*
Roscio. *busq; missa xenia dixere, ita quæ hospi-*
Am. Suidas, *tes & amici ex conuiuio secum aufere-*
Suet. Cal. & *bant, apophoreta nuncupabant, quem-*
Vesp. Lam- *admodum*
prid. Helio-
gab. S. Am-

D E D I C A T I O . 5

admodum certissimus & amplissimus ^{brofius ad-}
testis Ambrosius affirmat. Qui ad
conuiuum, inquit, magnum
inuitantur, apophoreta secum
reportare consueuerunt: nam
Præmia conuiuia dat sua quisq; suo.

^{hort. ad Virg}

Mart. lib. 14.

cp. 1.

Venisti ad nos, Illusterrime & am-
plissime Antistes, ante sesqui ferè an-
num, & venisti ignotus, eoque nec
Attico, nec Romano ritu acceptus: ne-
sciebamus enim sub peregrino hospitis
cultu tantum velari Pontificem, tan-
tumq; latere gentis nostræ, Societatis
inquam, amicum. Vbi aliquandiu no-
biscum versatus es, animumque cœpisti
maiorem præsentis, (quâ videbare) fore
tunâ, prodere; nosq; sensim tuum erga
nos affectum, sensumq; humanitatis,
officij, liberalitatis & dignitatis ple-
nissimum deprehendimus, erubuimus

AAA 3 propè

6 DEDICATIO.

propè de honoris xenijq; missitatem
neglecta, non enim negligendos hospiti
tes monet paræmis.

odys. i.

Ἄλδοι Θαράτ' οσὶ μὴ αἰτατοι θεοῖς
Ἄνδρα δὲ οὐτις οὐταικοῦ αἰτομένῳ

Nam Diuus reuerendus & immortalibus ille est,
Quicunq; appulerit multis erroribus actus.

Iam vero notum & familiarem & So
cietatis opt. max. patronum, & Polo
niæ regni sanctissimi & florentissimi
illusterrimum decus & Ecclesiæ Pos
naniensis columen, sine apophoreto do
mum remittere, quod flagitum foret
nonne ----- πόμπη πόμπης

Μνησθε τὸν χρόνον οὐευθε πόντον μὴ ανίση
Πόμπην φέμενον ἢν πατέρα γαῖαν οὐκτού
χαίρων, καρπαλίμως, εἴ μη μολχατίλεθεν

----- de reditu nos
re latus patriam repeatat non cura tenebit?
Quamuis ille procul patriis à finibus absit.

Ecquid ergo consilij & auro te pro
sequemur?

DEDICATIO.

7

sequemur & non soles accipere, sed dare.
Vota pro tua salute suscipiemus &
ut rata sint optas, sed plus debemus.
Impensè te florum hortorumq; aman-
tate, maximorum exemplo Principum
delectari cognouimus; florilegium er-
go sacrum, ut sacros accepit, fecimus,
& viridarium è Sanctissimorum vi-
rorum virtutibus petitum institutus;
in quod te priusquam hinc dixeris,
Societatis nomine inuicarem, ut in-
de quidquid liberet, legeres ac delibera-
res, imò tecum auferres: ecce enim est
tam immensum, ut illud hatum nemus
Numinis, Adamo non optimo colono,
excolendum commissum; aut Cyri siue
Semiramidis suspensi & pensiles hor-
ti; aut Hesperidum Insulæ; aut Alci-
noi campi; aut biferi rosaria Pæsti, sed
quod paullo maius ac illud Lupi.

AAA 4 Argutæ

8 DEDICATIO.

Mart. lib. II.
epist. 19.*Argutæ tegit ala quod Cicadæ.*

*Est tamen in hoc ipso Viridario nostro, pratoq; religioso non inops copia hortensium dinitiarum & deliciarum. Miraberis non paucos nostratis cali palmites, sed plures peregrinos, & in Oriente nato ac denatos flores, qui bodie etiam iuc clangerunt: quos nisi Limonariorū, scriptores literarum monumentis usi hodi, ēnt, floruisse etiam agnoscemus. Vbi enim bodie perwigiles illos se spergunt in aperto viuen-
tes, & nequam coniuentes, in sole desudantes, nunquam à statione rece-
dentes, Styline, in pia, reperiemus: quos non secus atq; priscorum artificum tabulas pictas, si quae ētenebris eruuntur, admiramur. Sed declinārunt ha-
priscorum heroum excubiae in somnum, & ipso senio fessæ tandem vercentibus*

annis

D E D I C A T I O . 9

annis succubuerunt, quos tamen admirari licet, si non libet imitari. Sed vñū caput tam ardua & admiranda s̄eculis omnibus exempla narrat, c̄etera se ad mortalium imbecillitatem, & nostros mores v̄tcung^z submittunt, nisi quod æternis clausi domiciliis etiam hodie vel nulli, vel rarissimi, qui olim frequentes fuere, conspiciantur. Cætera à communi vita non abhorrent, vt proinde vti-
lem hunc laborem, non togatis, vittatis, ac trabeatis tantum, sed palliatis etiam, & ciuilem vitam sequentibus v̄sui fore speremus: censura enim sobria de alienis moribus pertinet ad omnes; vti & sui ipsius accusatio, & defensio alterius; quæ conciliat generis humani societatem, quam vitia con-
traria dissuunt & abrumpunt. Et me
verè sentire, nemo dissentiet, nisi qui

AAA 5 de

de se ipse male sentit. Patere ergo Vi-
ridarium hoc tuo nomine, Illustrissime
& Reuerendissime Præsul, tuisque
auspiciis in orbem propagari, cuius ipse
pars magna esse possit, nisi præsentes
laudare verecundia sit, vel pudor tu-
us sustineat. Mores certè tui Pontifi-
ce etiam maiore digni, possunt docere
sæculum nostrum, & vel maximè in-
fulas & tiaras, quam sanctè religio-
seque sit viuendum ijs, qui vitæ ratio-
nem ab alijs vel solent vel debent repo-
scere. A pastore mores trahunt oues,
yt ab Imperatore miles, à principe sub-
iecti, à magistratu ciues. Spectata tua
semper est innocentia, non solum cum
puer inter cætus virorum religiosorum,
parentum voluntate es eductus; sed
cum in aulis Pontificum, totoq; oœlen-
nio apud ipsum Clementem VIII. ve-

lut in

DEDICATIO.

II

lut in templis ad aras religiosissimè vi-
xisti, à quo in Sueciam legatus ipsius
nomine Pontificis, ad Sigismundum
hunc Serenissimum Polonie & Sue-
ciæ Regem venisti, vt è Baptismo re-
giam prolem fusciperes. Nec à te vn-
quam desciuisti, cum alijs quoq; legatio-
nibus ad maximos Principes Regis tui
Serenissimi auctoritate sæpius prudēter
& feliciter perfunctus es. Nam & Pau-
lum V. qui bodie nominis Christiani
caput, ad clavum Ecclesiæ sedet, lega-
tus Serenissimi Sigismundi adjisti. Cæ-
sarem Rudolphum eiusdem missu con-
uenisti. In aulis demum diu multumq;
extra tamē aulas quodammodo es ver-
satus. Vnde regum oculis in te cōiectis,
creatus primum Sciopoleos; mox Pos-
naniensis Pontifex; regijq; siue Polo-
nici consilij particeps, quam constan-
ter

ter publicis in regni comityjs pro sancta
religione stetisti, quam acriter fortiter
que pro eādem propugnasti? Cum alij
Symmystæ tui & maiores etiam Pon-
tifices, propè iugulum aduersarijs, ino-
pes consilij & auxilij præbere vellent.
Academiam Posnaniæ nouam à Sum-
mo Pontifice, regia Maiestate & Se-
natū purpuratorum Poloniæ impetra-
sti, eiq; Societatem nostram præesse vo-
luisti. Familiam etiam nostram Posna-
nensem veluti Parens noster libera-
liter aluisti, vt ea in re maiores tuos,
quamuis liberales, munificentia tamen
multis partibus superâris. Quod enim
illi benè feliciterq; inchoârunt, tu opti-
mè felicissimeq; prosecutus prudentiâ,
consilio, opere & operâ confecisti. Nec
possum assequi, quid in tuis moribus
singulare sit, vt quibuscum agis, aut in

collo-

D E D I C A T I O . 13

colloquium venis, sanctitate vitæ & elegantia ingenij, simul omnes capias, & rapias in tui amorem. Simul enim Augustam intrasti, intrasti simul in amicitiam principum ciuitatis: ubi, qui essem aperiisti, Guilielmum Serenissimum, pium, & O. M. Boiorum Principem arctissimo tibi familiaritatis & charitatis vinculo astrinxisti; a quo Monachium etiam Boiorum caput inuitatus, regie tractatus, & cum regio apophoreto, hoc est, munere principe tanto digno dimissus es. Diligam ab Henrico Augustano Pontifice, principe item imperij illustrissimo solicitatus, & ab eodē cum Uniuersâ Academia nouis & singularibus honoribus cultus auētus & redisti. Eistadianus ampliss. & Illustrissimus antistes Ioannes Conradus, & ipse pars magna sacri imperij, non passus est suam

suam erga te humanitatem, beneuolen-
tiam, & amorem mutuis frequenter
officijs, & multis affectuum significati-
onibus declaratum, desiderari. Comitas
hæc tua ANDREA Præsul Illustrissime,
hanc vim habet, ut veluti magnes,
hominum affectus trahas, tibique co-
pules & deuincias. Nullum epistola-
modum inueniam, si attingere dumta-
xat omnia, non describere, quæ vel ip-
se coram spectauit, vel ab alijs de absen-
te accepi, vel ipse de te legi, velim in
litteras mittere. Præsertim si in gentem
tuam & familiam, ceris, ut aiunt, &

Martinus Cromerus
dereb. Polo.
lib. xxi. & O-
rat. funeb.
Sigism I.
Ioan. Deme-
trius orat.
funeb. Sigis-
mun. II.

tificum gentiliorum Petri, Nicolai,
Andreæ, procerumq; Illustrissimorum
Gerardi Bnini, Sebastiani ac Petri
Opaliniorum memorare, quantas res
domi in aulis Regum, quantas belli, fo-
risq;

DEDICATIO.

19

risq; in legationibus maximis confeces
rint, non præfatiunculam, sed Iliadem
& Chiliadem condam. Certè vir illu-
strissimus Andreas Opalinus, ex
quo, Præsul amplissime, fæliciter
natus es, regni Mareschallus, Stepha-
ni Regis, æternis laudum & literarum
monumentis celebrandi, testamenta-
rius cum Samoschio dictus, aulam post
Petrum Opaliniū patruum rexit;
& Sigismundo III. qui hodie fælicissi-
mè & fortissimè imperat, regnum inco-
lume seruauit. Sed quid ego maiorum
tuorum aëta prædico, cum tuas virtu-
tes præterire cogar, quibus ita illustri-
bus polles, ut minimè indigeas alienis.
Urge cœpta Illusterrime ANDREA, &
quâ cœpisti virtutis via, ad veram grasi-
fari gloriam perge; curas quamuis gra-
nes & ingentes, breues tamen, sempita-
ternus

16 DEDICATIO.

ternus famæ & victoriæ triumphus, de
immortalia demum gaudia subsequen-
tur, ad quæ te cymba, quam fers in
gemma, tanquam ad beatitatis portum
deferet, cum qua Epistolam finio.

Quid sibi vult Hierarcha tuâ quod in ico[n]e puppis
Nauigat absq[ue] salo, nauigat absq[ue] Notho?
Quæ portat titulos, & dignam præsule vitam,
Non querit ventos cymba, nec optat aquas.
Fama leuat proram totum dilata per orbem;
Illa afflat Zephyros; inflat & illa mare.
Hæc precor Elisos saluum te portet ad hortos,
Ver ubi perpetuo floris honore viret.

Augustæ Vindel. III. Idus Apriles
ferijs S. Leonis Papæ. Anno recepti
per Christum orbis, ccc. cc. XII.